

Ontmoetingen over grenzen

Inspirerend was het, hoopgevend ook, om samen te komen met onderzoekers van Alaska tot Benin en van Brazilië tot Oekraïne tijdens de 3^e World Conference van de Association of Borderlands Studies in Eilat, Israël. Deze locatie alleen al, in het uiterste zuiden van Israël waar Egypte, Jordanië en Saoedi-Arabië aan het 'einde' van de Golf van Aqaba bij elkaar komen, is een grenslocatie bij uitstek. Namens het lectoraat Cross-border Business Development namen we hier deel aan een internationale uitwisseling tussen border scholars. Hoeveel grenzen er gepasseerd zijn door alle deelnemers om hier te komen? Geen idee, maar veel. De grensvraagstukken die tijdens de conferentie aan de orde kwamen varieerden van geopolitieke vraagstukken en internationaal recht (b.v. over de vraag wanneer een land een gebied tot het zijne mag rekenen, zeer actueel in o.a. Oekraïne) tot interculturaliteit en temporaliteit van grenzen en grensgebieden. Er blijken veel barrières overwonnen en kansen benut te kunnen worden als mensen de meerwaarde van samenwerking over de grens erkennen en prioriteren.

Hoe zo'n gezamenlijk gevoelde meerwaarde kan helpen om zelfs de grootste barrières te overwinnen toont het Arava Instituut. De kracht van de samenwerking in dit voorbeeld zit 'm in de mensen die staan voor een gezamenlijk doel: de bewoonbaarheid van een gebied veiligstellen ondanks klimaatverandering. Een grensoverstijgend doel bij uitstek, want klimaatverandering houdt zich niet aan politieke grenzen. Dit inspirerende voorbeeld in de regio rond Eilat gaat over duurzaamheid en water management. Dr. Tareq Abu Hamed van het Arava Instituut voor Environmental Studies werkt al enige jaren in deze klimaat hotspot waar de klimaatverandering het gebied onbewoonbaar dreigt te maken tegen het einde van deze eeuw. In het Arava instituut werken Israëliërs en Palestijnen zij aan zij aan de zuivering van afvalwater ten gunste van zowel de Palestijnen als de Israëliërs. Dit lukt dankzij de ontwikkeling van kleinschalige en hoogwaardige technologie waardoor met behulp van zonne-energie afvalwater kan worden gezuiverd en vervolgens via pijpleidingen schoon terug kan stromen naar de bevolkte gebieden op Israëliërs én Palestijns grondgebied. Studenten uit beide gebieden werken samen aan de ontwikkeling van deze technologie en bezoeken over en weer de project sites. Dit vergt veel diplomatie, geduld en doorzettingsvermogen, maar het lukt!

Een inspirerend voorbeeld. Als dit zelfs kan in een grensgebied als Israël-Palestina, dan moet het in een het Nederlands-Duitse grensgebied toch zeker kunnen? Alle kansen dus om samen met Duitse en Nederlandse partners samen te werken aan gezamenlijke thema's, zoals duurzaamheid, circulariteit, behouden van talent en brede welvaart in onze gezamenlijke regio. CBBB wil een bijdrage leveren door te onderzoeken hoe we voorwaarden voor een dergelijke samenwerking kunnen creëren, zoals het leren omgaan met verschillen en deze leren overbruggen.

Voor ons eigen onderzoek nemen we waardevolle inzichten mee, zoals over perceptie en non-perceptie van inwoners en studenten in een grensgebied (zoals het ontbreken van kennis over de andere kant van de grens en mogelijkheden die daar zijn voor ondernemen, werken en wonen). We leerden over technieken zoals het gebruik van beelden, narratieven, herinneringen, artefacten, maar ook gegevens over mobiliteit (bv van studenten zoals we lieten zien in onze eigen presentatie) die helpen om inzicht te krijgen in motieven van mensen die een rol spelen bij het samenwerken aan en over de grens. De ontmoetingen leverden ook nieuwe contacten op, zoals met het TEIN netwerk waar grensonderzoekers samenwerken binnen Europa. Vol ideeën keren we terug naar de Campus in Venlo om verder te bouwen aan het overstijgende netwerk met studenten, inwoners, ondernemers en organisaties voor een grensgebied waar duurzaamheid en brede welvaart ons gezamenlijke doel vormen. Doe je mee?

Henderijn Heldens en Vincent Pijnenburg

Lectoraat Cross-Border Business Development

[Februari 2023]

